

Synpunkter på samrådshandling för Översiktsplan för landsbygden Norrköping

Dnr KS-2011/0200

Sammanfattning

- Landsbygdens förmåga att ge oss ekosystemtjänster borde behandlas.
- Planetens gränser borde genomsyras i planen.
- Bra att ny bebyggelse föreslås på redan etablerade orter med kollektivtrafik.
- Grönstrukturplaner borde arbetas in i utvecklingsplanerna.
- Vi saknar en sammanvägning av bebyggelse-, infra- och grönstruktur.
- Det borde planeras för mer spårbunden kollektivtrafik, och cykelbana till Östra Husby.
- Källsorterande avlopp borde utvecklas.
- Vi förordar att det större våtmarksområdet öster om Skärblacka anläggs och att nya våtmarker borde tas fram på Vikbolandet.
- Vi motsätter oss att de tre LIS-områdena utpekas.
- En eventuell utvidgning av Kolmårdens djurpark ska inte ske på eller i närheten av naturvårdsområden, naturreservat eller Natura 2000-område och inte påverka dessa områdens natur- och rekreationsvärden.
- En del av föreslagen bebyggelse i Arkösund borde tas bort.
- En stor turistsatsning i Marviken motsätter vi oss.
- Utvecklingsplan för Krokek saknas.
- Skjutbana och motorsport söder om Häradsuddens avfallsanläggning är olämpligt.

Ekosystemtjänster

I kap 2 om planeringsförutsättningar borde landsbygdens egenskaper att förse oss med ekosystemtjänster lyftas fram. Enligt en sammanställning från Naturvårdsverket innebär ekosystemtjänster att vi får vatten, livsmedel från odling och djurhållning, vilda växter och djur, vattenlevande djur, fibrer och biobränslen. Tar hand om och återcirkulerar avfall. Reglerar klimat. Pollinerar. Livsmiljö för ungstadier. Biologisk kontroll av skadegörare. Upprätthåller livscyklar, skyddar habitat och genpooler. Natur- och kulturarv. Friluftsliv, resurs för forskning, estetiska värden och hälsa. Hur dessa tjänster påverkas av planen borde värderas.

Planetens gränser

Under senare år har vi blivit mer medvetna om planetens gränser och att vi har överskridit en del av dem. Detta synsätt på jordens tillstånd borde präglade översiktsplanen mer.

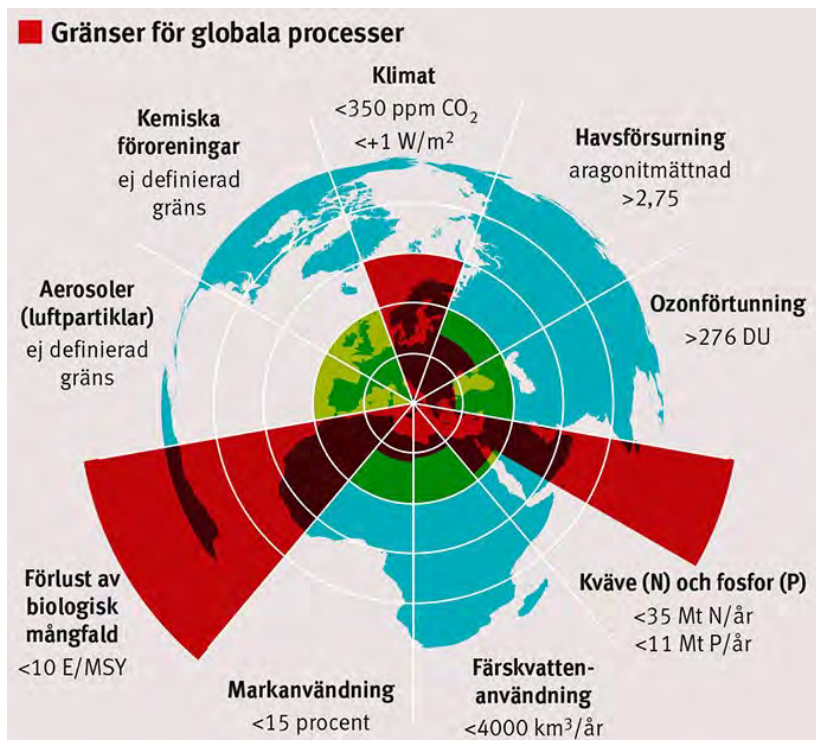

Illustration av Planetens gränser, från Stockholm Resilience Center. Vi har överskridit gränserna för biologisk mångfald, klimat och fosfor.

Lokalisering av ny bebyggelse

Översiktsplanen tar ett bra grepp över hur bebyggelse ska lokaliseras vid redan bebyggda orter som ligger vid trafikstråk med kollektivtrafik.

Biologisk mångfald

I miljökonsekvensbeskrivningens kapitel 5.2.1 omnämns att grönstrukturplaner behöver tas fram för utvecklingsorterna. Naturskyddsföreningen anser att grönstrukturplanerna borde tagits fram parallellt med framtagandet av utvecklingsplanerna. Planförslagets utvecklingsplaner för tätorterna föreslår i stort sett bara var bebyggelse kan förläggas. En planering ska väga samman bebyggelsestruktur, infrastruktur och grönstruktur.

Klimat

På sidan 44 skrivs att "Spårbunden kollektivtrafik har förmåga att attrahera fler resenärer än busstrafik. Därför är det viktigt att utveckla befintliga och även nya linjer som stationer för pendeltåg"

Naturskyddsföreningen vill att den spårbundna trafikens fördelar med att vara bränslesnål och hushålla med mark lyfts fram.

Det planeras för förbifarter i Krokek och Skärblacka. Naturskyddsföreningen anser att vi ska planera för resurssnåla spårbundna transporter istället. Då behöver inte vägnätet byggas ut.

Planen borde föreslå spårbunden trafik till

- Arkösund
- Svärtinge, och vidare till Finspång.
- Kolmårdens Djurpark, från Krokeks station
- Söderköping

Även cykelbana till Östra Husby är angeläget.

Hushållning av näringsämnen

Norrköping borde sträva efter att recirkulera näringsämnen på ett resurssnålt sätt. Det är lämpligt att börja med landsbygds lägen och medverka till utveckling av källsorterande avlopp.

Våtmarker

Översiktsplanen har pekat ut ett utredningsområde för våtmark med tre olika alternativ kring Skärblacka. Det är ett välkommet förslag för såväl minskad övergödning som för ökad biologisk mångfald. Vår bedömning är att det lämpligaste alternativet vore det alternativ med störst våtmarksareal rakt öster om Högstad. Det sker redan regelbundna översvämningar där och översvämningarna fungerar redan idag som viktig rastplats för många svanar, gäss och vadare. Kombinationen av regelbundna översvämningar och områdets strategiska placering nära sjön Glan samt mitt i det östgötska flyttfågelstråket som löper längs Motala ström, skulle förmodligen leda till att våtmarken får ett närmast explosionsartat fågelliv. Våtmarken skulle samtidigt kunna göras i ordning med parkering och fågeltorn för att omvandla området till ett rekreationsområde. Genom att placera en våtmark enligt detta alternativ kan man både minska näringstillförseln till Glan samt kraftigt bidra till ökad biologisk mångfald. Vi anser inte det vara möjligt i samma utsträckning via de andra alternativen.

Fler lägen för nya våtmarker borde anvisas i kommunen, för att skona Östersjön från övergödning och skapa större biologisk mångfald.

LIS-områden

Vi anser inte att någon av de föreslagna LIS-områdena är lämpliga. Sjön Horken vid Vånga är naturvårdsklassad av kommunalt intresse. Den ovanligt flikiga sjön har höga natur- och rekreationsvärden. Hagnerydsviken i Glan är också naturvårdsklassad av kommunalt intresse. De grunda vattnen hyser en mångfald av fågel och fisk. Glan är utpekad som riksintresse för fiske. Vid de södra och grunda stränderna sker en betydelsefull reproduktion av fisk. Stränderna norr om Hagneryd är naturvårdsklassade av regionalt intresse. Stränderna utefter södra Glan borde inte störas mer än vad de gör idag. Hagneryd ligger nära Skärblacka och på ganska nära pendlingsavstånd från Norrköping. Det är ytterligare ett argument för att denna plats inte kan utses som ett LIS-område. En förutsättning för att utse LIS-område är att bebyggelsestrycket inte är stort på platsen. Det stämmer inte för stranden vid Hagnerydsviken.

Sjöarna kring Simonstorp är naturvårdsklassade av kommunalt och regionalt intresse. Naturskyddsföreningen anser att all ny bebyggelse vid de föreslagna LIS-områdena kan läggas mer än 100 meter från stränderna. Den fredade 100-meterszonen behövs för den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet. Inom de ordinarie bestämmelserna i Miljöbalken om strandskydd finns möjlighet att ge dispens för anordningar som behöver ligga vid vatten såsom badplatser och båtbygggor. Tillräckligt goda bostadslägen kan skapas vid dessa trakter, som innebär att orterna får större underlag till service.

Kolmårdens djurpark

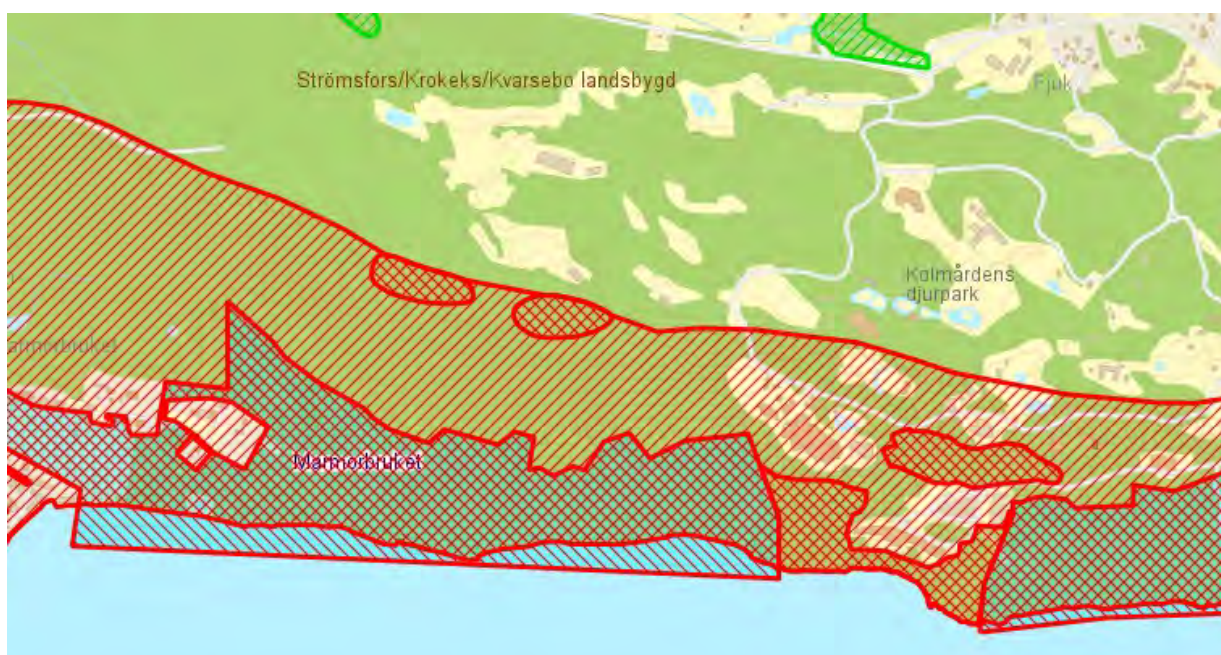
På sidan 58 och 59 i planprogrammet behandlas en utvidgning av Kolmårdens djurpark åt sydväst med en ny vägförbindelse västerut. Kommunen skrivet i förslaget till översiktsplan "Inom befintlig djurpark och det utpekade utvecklingsområdet får anläggningar och byggnader uppföras utan detaljplan om dessa kan anses utgöra komplement till nuvarande upplevelseverksamhet eller uppföras för forskning och utbildningsändamål."

Kolmårdens djurpark är från början planerad att fungera i samklang med den unika naturen på platsen. Nu har parken utvecklats till att alltmer bli en nöjespark med högljudda och ytkrävande attraktioner. Redan dagens verksamheter borde regleras med en detaljplan med tanke på den påverkan som sker på naturvärden, friluftsliv, trafik med mera. Om Djurparken ska utvidgas måste det också regleras i en detaljplan så att miljöpåverkan blir allsidigt belyst och allmänheten får möjlighet att påverka utformningen.

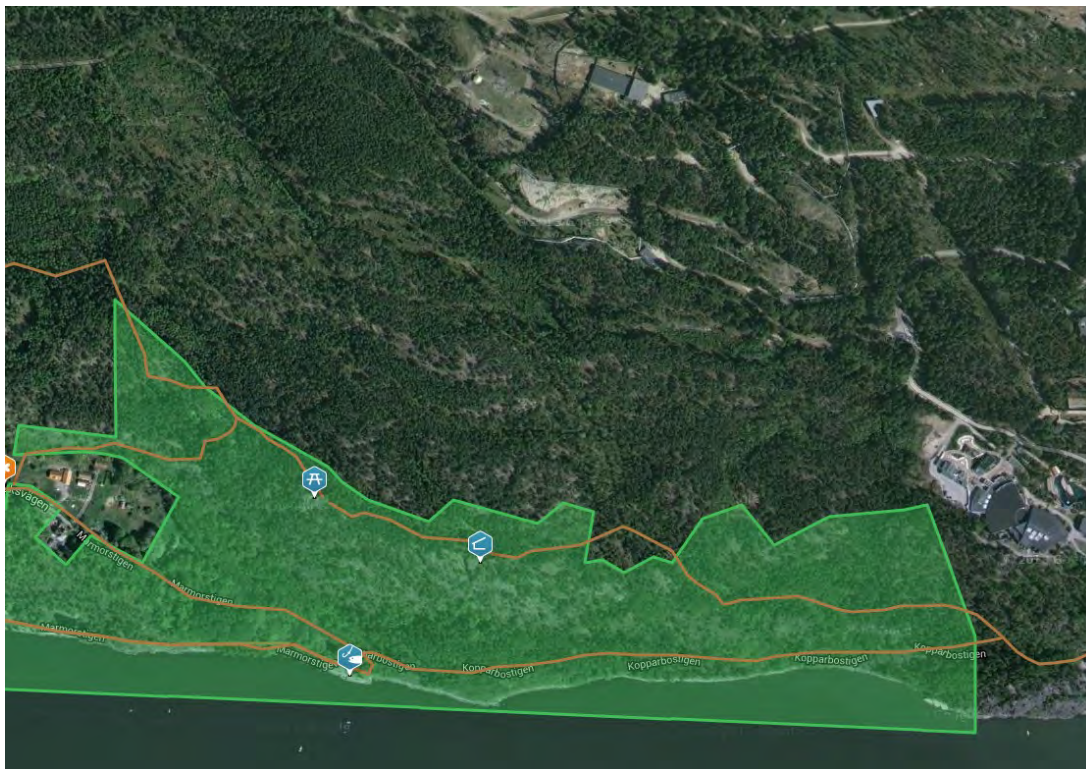

Enligt planförslaget ska Kolmårdens djurpark utvidgas åt sydväst och en ny vägförbindelse byggas.

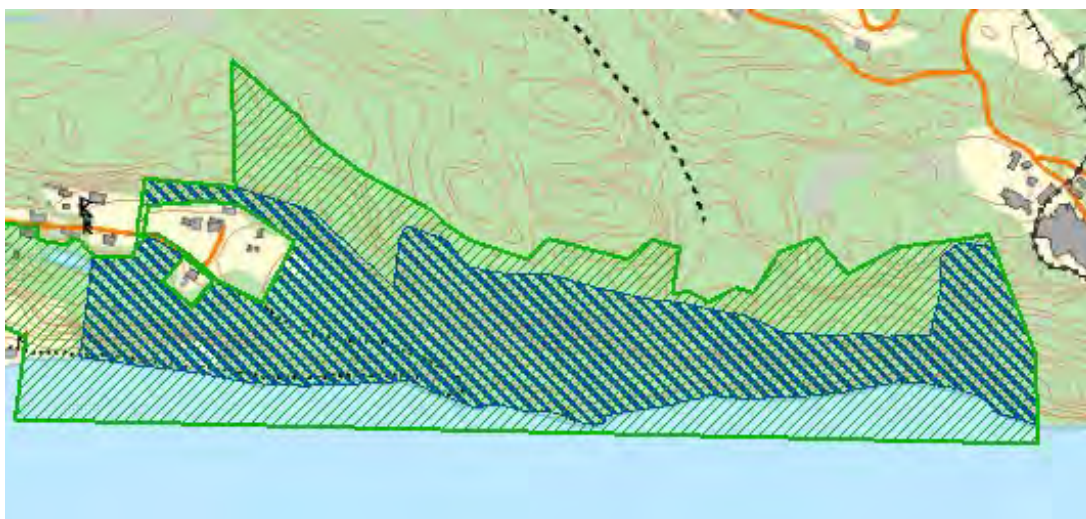
Söder om Djurparken ligger naturvårdsområden av olika klasser och området är mycket omtyckt och välbesökt för naturrekreation med vandringsleder, utsiktspunkter och vindskydd.

Utvecklingsområdet ligger på naturvårdsområden med stort riksintresse, nationellt intresse och på Marmorbrukets naturreservat. Karta från kommunens naturvårdskarta.

Marmorbrukets naturreservat med nuvarande vandringsleder. Från Naturkartan, Norrköpings kommun.

Blåskrafferat område är Natura 2000-område. Från Naturvårdsverkets karta Skyddad natur.

Enligt bestämmelser för Natura 2000-områden får inte åtgärder utanför påverka det skyddade området. Naturskyddsföreningen anser att en eventuell utvidgning av Kolmårdens djurpark inte ska ske på eller i närheten av naturvårdsområden, naturreservat eller Natura 2000-områden. Anläggningarna i Djurparken får inte skada naturvärden och friluftslivet vid Bråvikenförkastningen.

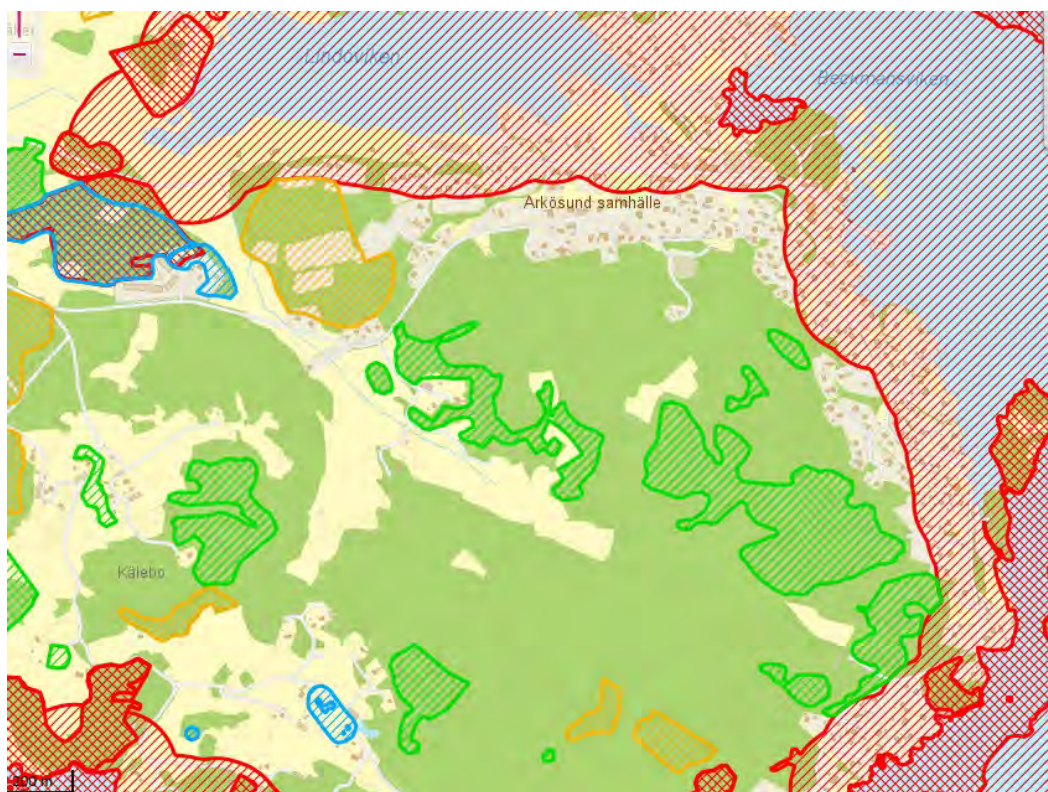
Arkösund

En utvecklingsplan för Arkösund har tagits fram. Det välkomnar vi.

Utvecklingsplan för Arkösund. Från planförslaget.

Planen visar tydligt att grönsstrukturen inte är studerad. Det är mycket angeläget att ta fram en grönsstrukturplan som anger höga natur- och friluftsvärden och hur man kan röra sig i området.

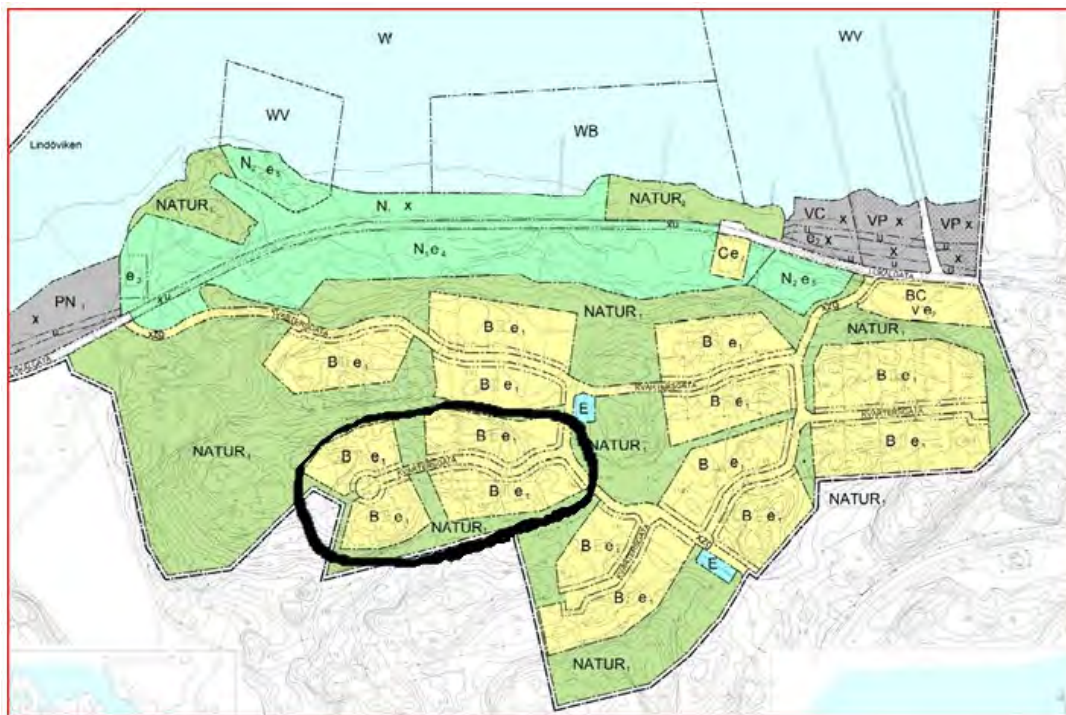

Naturvårdskartan över Arkösund. Utvecklingsplanen har inte tagit tillräcklig hänsyn till de höga naturvärdena på orten.

Vi motsätter oss nyexploatering i område BS4, vid södra änden av Världens ände. Området ligger långt från kollektivtrafik. Det är angeläget att allmänheten kan vistas här för att få kontakt med skärgårdsmiljön. Gång- och cykelstråk borde dras hit.

Planen visar en stor parkeringsyta strax intill nuvarande bebyggelse. Parkeringsfrågan borde studeras mer och vi borde arbeta för att besökare ska kunna ta sig ut med kollektiva medel och hyra cykel på platsen till exempel.

En del av den planerade nybebyggelsen i Nordanskog borde tas bort, enligt en skrivelse vi skickat till Plankontoret våren 2015.

Område som Naturskyddsföreningen anser ska tas bort från detaljplanen för Nordanskog.

Område UM2 för en ny båthamn i den känsliga miljön i Lindövikens motsätter vi oss. Hamnfrågan för småbåtar borde utredas. Båtarna används mycket lite under säsongen. System med sjösättning vid behov, eller att hyra, borde planeras. Vinterförvaring kan ske ett stycke från vattnet.

Marviken

Det är bättre att satsa på Arkösund för skärgårdsturism eftersom kollektivtrafik går dit. Marviken hyser ett rikt fågelliv som kommer påverkas kraftigt av att området utvecklas för boende och näringslivsverksamhet. Området ligger placerat mitt i ett av landets största flyttfågelstråk, vattnen utanför fungerar som viktig rast-/övervintringslokal för stor mängd sjöfågel (bland annat övervintrande alfågel som är internationellt rödlistad enligt IUCN) och i närområdet häckar havsörn. Söder och väster om Marviken/Björnö finns även Ramnö- och Utsättersfjärden som utgör Natura 2000-område.

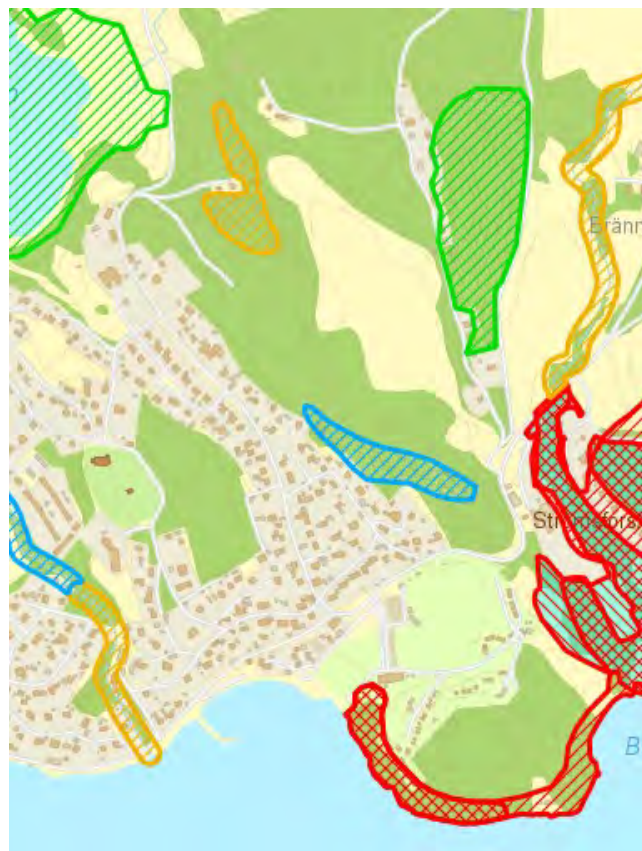
Krokek

Vi saknar en utvecklingsplan för Krokek. Det är mycket angeläget att en plan för Krokek tas fram eftersom en oplanerad utbyggnad av orten sker för närvarande.

Sandviken, en del av Krokek, behandlas i översiktsplanen

*Utvecklingsområde för Sandviken.
Från samrådshandling ÖP landsbygden.*

*Naturvårdsområden i Sandviken. Från
naturvårdskartan.*

Utvecklingsområdet för Sandviken berör naturvårdsområden av stort riksintresse, nationellt-regionalt- och lokalt intresse. Dessutom gränsar det till Marmorbrukets naturreservat. Hur naturfrågorna ska hanteras och området införlivas i Krokek behöver närmare studeras innan utvecklingsområdet anvisas.

Bullerstörande idrottsanläggningar

Vi bedömer att det område som pekats ut som markreservat för skjutbana och motorsport strax söder om Häradsuddens avfallsanläggning är högst olämpligt för sådan bullerstörande verksamhet. Vi skrev om detta redan för ca 25 år sedan då frågan kom upp. Inom området häckar berguv som är upptagen i EU:s fågeldirektiv bilaga 1 (särskilt skyddsvärda fågelarter). I området finns även andra skyddsvärda och känsliga fågelarter som kungsörn, sparvuggla och spillkråka. Området hyser även äldre skog med höga naturvärden och flera områden av urskogskaraktär.

Området utgör (trots närheten till den bullrande avfallsanläggningen) dessutom ett av kommunens tystare områden. Det finns många skäl att värna om de allt färre tysta områden som fortfarande finns kvar i vårt moderna samhälle. Eller för att citera översiktsplanen: ”*Det orörda landskapet och tystnaden som finns på några ställen i Norrköpings kommun är unika tillgångar*” under Natur och kultur på sidan 26.

Norrköping den 3 april 2016

Stefan Arrelid
Naturskyddsföreningen Norrköping
Ordförande
stefan.arrelid@telia.com tel 072-728 20 75

Upplysningar
Lotta Lanne
lotta@lanne.se tel 070-315 62 39

Postmottagare
Stefan Arrelid
Fjärdingstad Hestadback
61029 Vikbolandet

Information om Naturskyddsföreningen
www.naturskyddsforeningen.se/norrkoping